

Cu sprijinul instituțiilor de profil din țară, ca și al organizatorilor sau, uneori, mai mult pe cont propriu, cu acest rețel specialității români au fost prezenți în număr destul de mare, participând activ la majoritatea manifestărilor, bucurându-se de ambianța colegială și de posibilitatea stabilirii unor contacte noi cu lumea savantă sau de reîntâlnirea cu vechi prieteni. Cei 15 numismați români (R. Ardevan, D. Bălănescu, V. Ciofu, G. Custurea, G. Iliescu, V. Mihăilescu-Bîrliba, Eug. Nicolae, E. Oberländer-Târnoveanu, Gh. Poenaru Bordea, L. Popa, C. Preda, Alex. Sășianu, C. Știrbu, A.-M. Velter și A. Vertan) au susținut comunicări, au prezentați unele ședințe (C. Preda și Gh. Poenaru Bordea), au prezentat postere, au studiat câteva din programele de computere folosite, au comentat diferite comunicări, au vizitat monumentele și muzeele splendide și pline de farmec ale Bruxellesului; au urmat traseele diverselor excursii și, mai ales, au înțlnit camarazi, au făcut planuri și au acumulat un noian de informații.

În cadrul buneii pregătiri a congresului nu s-a neglijat nimic din ceea ce ar fi putut favoriza reușita sa. Astfel, înainte de începerea lucrărilor propriu-zise s-a tipărit un frumos și voluminos tom cu rezumatele comunicărilor, căruia i s-a adăugat și un *Addendum*, cuprinzând materialele sosite chiar în preziua deschiderii oficiale. Acestora li s-a alăturat și un program detaliat al desfășurării tuturor manifestărilor (incluzând și lista completă a celor aproape 1000 de participanți).

Nu este dificil în rindurile de față să zăbovim ceva mai mult asupra vreunuia din cele aproximativ 500 de comunicări, una mai interesantă decît alta, și, care, într-o formă sau alta, au fost înfățișate cu această ocazie. Voi atrage atenția doar asupra impactului pe care continuă să-l aibă, cu un curs ascendent, introducerea programelor de informatică pentru numismatică. Ele se infiltrează dinamic și atrag tot mai multe sectoare ale științei noastre pe acest drum. Am reținut câteva programe (Franța — Ch. Carcassone, G.

Depeyrot, J. Mora Mas, *Numismal*; Italia — A. Saccoci, G. Gorini, E. Pilotto, A. Brescaccia, *SAFIR* și S. Balbi di Caro, *NUMItel*), care ne-au pîs pe gînduri și ne-au trezit la o tristă realitate: dacă vom mai lucra cu mijloacele de pînă acum, acumularea informațiilor (bibliografice sau de catalogare a descoperirilor) se va menține într-un asemenea ritm încît va deveni nu numai o frînă în dezvoltarea cercetării, dar va aduce chiar prejudicii acesteia, care va ajunge tot mai puțin convingătoare. Să sperăm însă, că, pînă la viitorul congres de la Berlin, concluziile pe care le-am desprins cu toții, ca și, mai cu seamă un anumit dinamism care ne antrenează, adesea chiar fără voia noastră, în această direcție, să facă posibilă diminuarea decalajului astfel creat. În caz contrar...

A fost, de asemenea, clar constatată o anume dificultate în desfășurarea congresului, provenită din anvergura pe care a luat-o acesta, cu toate eforturile imense și sistematice ale organizatorilor de a o estompa. Cu alte cuvinte, un congres general de numismatică începe a nu-și mai atinge țelurile propuse. Volumul mare de manifestări, varietatea temelor abordate, numărul tot mai ridicat al participanților, infrastructura tot mai complexă și mai costisitoare, ca și altele, nu ușurează deloc transmiterea informațiilor, ba pot chiar deturna interesul cercetătorilor. Probabil, nu peste mult timp, aceste dificultăți nu vor mai putea fi eludate și se vor impune tot mai mult reuniunile limitate la subiecte și perioade de interes mai special, dar cu o eficiență sporită în planul impulsiei științei numismatice. În altă ordine de idei, nu putem încheia prea scurta noastră prezentare a acestui marșant eveniment științific fără a aminti că în Comisia Internațională de Numismatică avem afiliate acum două instituții (Cabinetul Numismatic al Muzeului Național de Istorie și Societatea Numismatică Română).

VIRGIL MIHĂILESCU-BÎRLIBA

SIMPOZIONUL DE LA ISEGRAN—FREDRIKSTAD (NORVEGIA, 26—31 OCTOMBRIE 1991)

În perioada 26—31 octombrie 1991, în stațiunea arheologică de la Isegran-Fredrikstad (Norvegia) s-au desfășurat lucrările celui de al III-lea Simpozion „Peregrinatio Gothica”, organizat în colaborare cu Universitatea din Oslo, Universitatea din Kopenhaga și Muzeul Național de Istorie din Stockholm și sponsorizat de Nordisk Kulturfond, Norges almenvitenskapetige Forskningsråd și Clara Lachmanns Fond. La el au participat specialiști din Norvegia, Suedia, Danemarca, Polonia, R. F. Germania, România, Lituania, Estonia și Irlanda de Nord.

Comunicările prezentate la această manifestare științifică au abordat o gamă largă de subiecte, între care menționăm fenomenul migrației popoarelor ca proces istoric, etapele migrației goților din nordul continentului spre Dunărea de Jos și Marea Neagră, iar în continuare spre vest pînă în Aquitania și Peninsula Iberică, probleme de tipologie și cronologie a culturii Sintana de Mureș — Cernjachov, dinamica așezărilor în Pomerania Orientală în perioada Latene timpurie și epoca romană, riturile și practicile funerare în cultura Wielbark, inscripțiile runice în secolele III—VII e.n. în țările scandinave, diferențierile sociale în epoca romană în Peninsula Scandinavă stabilite pe baza analizei descoperirilor arheologice din mlaștini, mai ales a celebrelor depozite de la Illerup (Ostjutland, Danemarcă), practicerea sacrificiilor funerare în regiunea Scaniei în epoca fierului, efectele marilor migrații din secolele V—VI în țările baltice și problema centrului religios al populațiilor vechi germanice de pe insula Saaremaa (Estonia). Valoarea ridicată a comunicărilor, diversitatea tematică, volumul consistent de concluzii și ipoteze noi, ca și discuțiile purtate la sfîrșitul fiecărei comunicări, prelungite pe parcursul tuturor pauzelor de după ședințele oficiale de lucru, au creat o atmosferă de adevărată emulație științifică. Lucrările simpozionului urmează a fi

publicate într-un volum din seria *Universitets Oldsaksamlings Skrifter* din Oslo.

Una din zilele simpozionului a fost folosită pentru deplasarea participanților în provincia Bohuslän din Suedia, unde au fost vizitate locuri cu renumite desene rupestre, precum și mai multe necropole antice, cuprinzînd morminte cu interesante construcții de piatră. De asemenea, într-o altă zi a fost organizată o excursie în provincia Ostfold din sud-estul Norvegiei, pentru a vizita construcțiile funerare impresionante din necropolele de la Hunn și Gunnarstorp, precum și câteva descoperiri norvegiene de desene rupestre. Toate aceste vestigii, de o factură cu totul aparte, subliniază cu pregnanță că fondul cultural și spiritual al populațiilor din Scandinavia a avut dintotdeauna importante trăsături de individualizare față de lumea continentală.

Simpozionul internațional de la Isegran a fost excelent organizat în toate detaliile, iar meritul principal revine indoești doamnei prof. dr. Eldrid Straume de la Universitatea din Oslo. Stațiunea de cercetare de la Isegran, adăpostită de câteva construcții, unele datînd din secolul al XVIII-lea, dispunînd de toate amenajările necesare, inclusiv o bibliotecă consistentă și xerox, oferă condiții ideale pentru manifestări științifice cu un număr restrîns de participanți. Fortificațiile din secolul al XVII-lea din zonă, ca și orașul Fredrikstad, tihnit și pitoresc, cu arhitectura unor piețe și străzi întregi din aceeași vreme și cu un mare număr de activități artisanale, între care se remarcă atelierele de sticlărie, crează o oază de liniște, un microclimat natural și social armonios, benefic celor ajunși aici pentru a se dedica arheologiei și istoriei.

ION IONIȚĂ